

עמ"ת 30143/01/15 - מדינת ישראל נגד עסאם שיכה (עציר)

בית המשפט המחוזי בחיפה

עמ"ת 30143-01-15 מדינת ישראל נ' שיכה (עציר)
בפני כב' השופטת תמר נאות פרי
העוררת מדינת ישראל
נגד
המשיב עסאם שיכה (עציר)

החלטה

בפני ערר על החלטת ביהמ"ש השלום בקריות (כב' השופט מוחמד עלי) במ"ת 45576-10-14, מיום 14.1.2015, אשר במסגרתה הורה כבוד בהמ"ש קמא על שחרורו של המשיב למעצר בית בתנאים מגבילים.

כתב האישום בתיק העיקרי -

1. כתב האישום בתיק העיקרי הוגש כנגד המשיב וארבעה נוספים, ובמסגרתו מיוחסת לכל החמישה מעורבות בעסקת סמים.
2. הרקע לאירועים הנטענים הינו מעקב סמוי תקשורתי ועיקובים שבוצעו לגבי חלק מהמעורבים בפרשה, אשר מהם עלה, לשיטת היחידה החוקרת, כי החמישה מתעתדים לבצע עסקת סמים.
3. על פי הנטען בכתב האישום, ביום 12.10.14, בסמוך לשעה 15:31, הגיע המשיב לרחוב העצמאות בנהריה (להלן: "מקום האיסוף"), ברכב מסוג טויוטה, כשיחד איתו ברכב נמצא נאסר סג'ראוי (להלן: "נאסר"). בד בבד, הגיע למקום האיסוף נאאל שייח'ה (להלן: "נאאל"), ברכב מסוג יונדאי (השייך למשיב), וכן עופר מדמון (להלן: "עופר"), באופניים חשמליים. עובר להגעת הארבעה, המתין במקום האיסוף גם גלעד בן שלמה (להלן: "גלעד") עם אופנועו, עד להגעת כולם (אשר יחדיו יכוננו: "הנאשמים"). אז, נסעו הנאשמים יחד, האחד אחרי השני, לחניית "מרכז ניצן" בנהריה (להלן: "מקום המפגש"), לשם הגיעו בסמוך לשעה 15:52.
4. במקום המפגש נצפו הנאשמים כשהם עומדים בסמוך לתא המטען הפתוח של רכב היונדאי. בשלב זה נמסרה לעופר שקית מסויימת (להלן: "השקית"). מיד לאחר מסירת השקית לעופר, הורה לו גלעד לנסוע ממקום המפגש, וזה האחרון החל בנסיעה על אופניו כשהשקית ברשותו. שוטרים עקבו אחריו בנסיעתו, וכאשר הבין שעוקבים אחריו - בשדרת ברושים בנהריה - החל לברוח. במהלך המרדף עופר שמט מידו את השקית בצד הדרך והמשיך בריצה יחף, עד שנתפס. בהמשך נאספה השקית והתברר כי הכילה סם מסוכן מסוג חשיש במשקל של 4.7 ק"ג.
5. בהמשך לכך, בסמוך לשעה 17:00, הגיעו המשיב, נאסר, נאאל וגלעד למסעדה בכפר יאסיף, ונעצרו בסמוך למסעדה. משבוצע חיפוש ברכב היונדאי, נמצא סכום של 100,000 ₪ במזומן מתחת לכיסא ליד הנהג, ובחלק הקדמי של ה"דש בורד" נמצא סכום של 10,000 ₪ במזומן. גם על גופם של נאסר, עופר ונאאל

נמצאו סכומי כסף במזומן.

6. על רקע האמור, בכתב האישום מיוחסות לכל החמישה עבירות של קשירת קשר לביצוע פשע, לפי סעיף 499(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וסחר בסמים מסוכנים לפי סעיפים 13 ו-19א לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], התשל"ג-1973.

7. טענת ההגנה העיקרית של הנאשמים הינה, כי מטרת המפגש היתה מכירת רכב לגלעד ולא ביצוע עסקת סמים. לטענתם, גרסת מכירת הרכב, מעוגנת בממצאי ההאזנות, מתיישבת עם עיסוקו של אחד מהם בעולם תיווך מכירות הרכבים ומתיישבת עם מציאת הכסף ברכב היונדאי.

ההחלטות הקודמות בעניינו של המשיב -

8. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה כנגד החמישה בקשה למעצר עד תום ההליכים.

9. ביום 12.11.14, ניתנה החלטה ראשונה בעניינו של המשיב ובה קבע כב' השופט קמא כי קיימות ראיות לכאורה, כי קיימת עילת מעצר, וכי אין כל אפשרות להסתפק בחלופת מעצר בכל הנוגע למשיב (ולנאשמים האחרים).

10. על החלטה זו הוגש ערר (עמ"ת 11-14-37631), אשר התברר בפניי. בהחלטה מיום 25.11.14, קבעתי כי אף אני סבורה שקיימות ראיות לכאורה לגבי המשיב, הגם שהראיות הינן בעיקר נסיבתיות. עוד נקבע, מטבע הדברים, שקיימת עילת מעצר, ולו סטוטורית. עם זאת, קבעתי כי עמדת פחות נחרצת באשר לכך שאף חלופה לא תסכון שכן סברתי שיש מקום למלא את מצוות המחוקק ולבחון את האפשרות להסתפק בחלופה, גם במקרה זה. עוד קבעתי כי מן הראוי שיוכן תסקיר של שירות המבחן עובר למתן החלטה סופית באשר לשאלה אם יש חלופה שעשויה לספק מענה ראוי במקרה זה, אם לאו.

11. עקב האמור, הוצגו על ידי המשיב שתי חלופות מעצר, אשר נבחנו ע"י שירות המבחן. התסקיר הראשון שהוגש (תסקיר מיום 6.1.15), בחן את שתי החלופות המוצעות, ולא הסתיים בהמלצה לגבי אף אחת מאותן חלופות. בתסקיר צוין כי המשיב הינו אדם המתקשה לעמוד בגבולות ולקבל סמכות, וכי קיים פער בין הקשרים החברתיים שהוא מקיים ובין חוסר היציבות בתפקודו הכללי. לדעת שירות המבחן, פער זה מוסבר במאפיינים מניפולטיביים של המשיב, אשר מנוצלים על ידו בצירוף עם יכולת ורבלית טובה וכריזמטיות. עוד צוין בתסקיר כי לדעת שירות המבחן ישנה "מידת סיכון גבוהה להישנות ביצוע עבירות והתנהגות פורצת גבולות בעתיד". לכן, קבע שירות המבחן "שאין ביכולתה של חלופה ביתית כדי להפחית ממידת הסיכון". שירות המבחן גם בחן לגופן את שתי החלופות הראשונות שהוצעו, האחת בבית חבר בפיקוח מכרה של המשיב ובני משפחה של החבר, והשניה בבית הוריו בכפר ערערה, בפיקוח אמו, אחותו ושני מכרים נוספים של המשפחה. שתי החלופות נמצאו בלתי מתאימות על ידי שירות המבחן - ביחס לראשונה צוין שירות המבחן כי להערכתם, החלופה לא תוכל להפחית מרמת הסיכון שצוינה ביחס למשיב, וכי אין במפקחים שהוצעו כדי להוות דמויות סמכותיות ביחס למשיב. ביחס לשנייה צוין בתסקיר כי המפקחים המוצעים תיארו את המשיב כקורבן, וכי עמדתם זו ביחס למשיב עלולה להחליש את מידת יכולתם לפקח על המשיב ולהציב לו גבולות.

12. בדיון שהתקיים בבימ"ש קמא ביום 11.1.15 לאחר הגשת התסקיר, הוצעה חלופת מעצר נוספת, שונה מאשר החלופות שנבחנו ע"י שירות המבחן. כב' השופט קמא שמע את המפקחים החדשים שהוצעו והורה על שחרורו של המשיב לאותה חלופת מעצר, והכל כמפורט בהחלטה נשוא הערר מיום 14.1.15. לבקשת המדינה הורה בית המשפט קמא על עיכוב ביצוע החלטתו עד למועד הדיון הראשוני בערר, ובהתאם להחלטות בדיונים שהתקיימו במסגרת הערר, המשיב עצור בשלב זה, עד להכרעה בערר.

13. לאחר שהוגש הערר הנוכחי, במסגרת הדיון הראשון לגוף העניין, הוריתי לשירות המבחן להכין תסקיר משלים לגבי החלופה האחרונה שהוצעה במסגרת הדיון בבית המשפט קמא, כפי שמתואר מעלה, ותסקיר משלים שכזה הוכן והוגש ביום 27.1.15. אף תסקיר זה אינו בא בהמלצה לגבי שחרור. שירות המבחן נפגש עם שלושה מבין ארבעת המפקחים שהוצעו (בשל שמצבו הרפואי של הרביעי לא אפשר פגישה עימו), ולאחר מכן נפגש שוב עם המשיב. התרשמות שירות המבחן מהמפקחים היתה כי מדובר בדמויות "ציבות, אסרטיביות ובעלי עמדות חברתיות תקינות". עוד מצוין בתסקיר כי המפקחים התקשו להסביר את הפער בין האופן שבו הם חווים את המשיב לבין התנהלותו בתחום הפלילי, אך הם תיארו שינוי שחל בהתנהלותו של המשיב החל ממועד שחרורו מהמאסר האחרון בו היה נתון. נוכח עמדת שירות המבחן לגבי המשיב, עמדה שמצאה ביטוי גם בתסקיר המשלים ובעקבות פגישה נוספת עם המשיב - התקשה שירות המבחן להעריך את מידת יכולתם של המפקחים המוצעים להציב בפני המשיב גבולות ולהפחית את הסיכון להישנות התנהגות פלילית בעתיד. על כן, בסיכום התסקיר מצא שירות המבחן כי אין להמליץ על שחרורו של המשיב אף לא לחלופה השלישית האמורה.

טענות הצדדים בערר -

14. בהודעת הערר ובמהלך הדיון, טען ב"כ המדינה, כי נוכח העובדה שעסקינן בעבירת סמים, נוכח עברו הפלילי המכביד של המשיב, הכולל גם עבירות סמים, ונוכח העובדה ששירות המבחן לא בא בהמלצה באשר לחלופה - אזי שאין מקום לשחרר את המשיב לחלופת מעצר ביתית וכי יש להמשיך את מעצרו עד תום ההליכים נוכח מסוכנותו.

15. מנגד, מבקש המשיב, להשאיר על כנה את החלטת בימ"ש קמא, תוך שהוא מעלה טענות רבות ובין היתר מתייחס לכך שעמדת שירות המבחן מבוססת על שיקולים שאין מקום ליתן להם משקל ותוך שהוא מדגיש את העובדה שהמפקחים עצמם נמצאו ראויים ומסוגלים לספק מענה הולם במקרה זה, במיוחד בשים לב לטענות ההגנה בדבר חולשתה של התשתית הראייתית.

דיון והכרעה -

16. לאחר ששקלתי את טענות הצדדים - עמדתי כי דין הערר להתקבל.

התשתית הראייתית -

17. מקדמית, אבקש להבהיר שוב כי עמדתי היא שמכלול הראיות הקיים בתיק החקירה מלמד על קיומה של תשתית ראייתית לכאורית. במהלך הדיון הקדיש בא כוחו של העורר חלק ניכר מטיעונו לגבי נושא זה - אלא שכבר נתתי את דעתי לטענות ההדדיות של הצדדים בהקשר זה ואת מסקנותי פירטתי בהחלטה הקודמת מיום 25.11.2014, פסקאות 15 עד 22. אבקש לראות את שנכתב שם כחלק מהחלטה זו - ואין צורך לחזור על הדברים.

עילת מעצר -

18. באשר לעילת מעצר, כידוע ההלכה היא כי חשד בעבירות של סחר בסמים מקים עילת מעצר, כאשר הכלל הוא כי אין מקום להורות על שחרור נאשמים בסחר בסמים לחלופת מעצר, והחריג הוא שחרורם לחלופת מעצר, וגם זאת רק במקרים חריגים (ראו בש"פ 7898/13 מדינת ישראל נ' אבו כץ (26.11.13); בש"פ 2746/11 פלוני נ' מדינת ישראל (11.5.11)). כן ראו לאחרונה בש"פ 8253/14 ניסן נ' מדינת ישראל (16.12.14).

חלופת מעצר -

19. המחלוקת שעליה נסוב הערר דנן, הינה כאמור האם ניתן להסתפק בחלופה שהוצעה בנסיבות המקרה הנדון, לנוכח נתוניו של המשיב, ולנוכח עמדת שירות המבחן כפי שהובעה בתסקיר הראשון, ועליה חזר שירות המבחן גם בתסקיר המשלים שהוריתי כי יוכן לגבי החלופה השלישית האמורה.
20. אינני סבורה שבהצטרף מכלול השיקולים השונים, כפי שמונחים בפניי עתה - ישנה הצדקה בנסיבות העניין לחרוג מהכלל הנוגע למעצרים עד תום ההליכים של מי שמעורבים - לכאורה - בעבירות של סחר בסמים. ואפרט.
21. כידוע, הפסיקה קבעה כי ייתכנו מקרים חריגים, בהם ייתכן ותהיה הצדקה להורות על שחרור לחלופת מעצר של נאשמים בסחר בסמים, וזאת בכפוף לנסיבותיו של כל מקרה ומקרה. חריגים אלו, "בקווים כלליים", מתייחסים למקרים של נאשמים צעירים בעלי עבר נקי, כמו גם בנתונים חיוביים העולים מהתסקיר שנערך בעניינם (ראו בש"פ 8955/08 **סימן טוב נ' מדינת ישראל** (23.11.08); בש"פ 981/05 **בחיץ נ' מדינת ישראל** (14.2.05)).
22. עוד ראוי לציין, כפי שאף ציינתי בהחלטתי מיום 25.11.14, כי ישנה משמעות לאיזון בכל מקרה ומקרה, בין עוצמת הראיות לבין הנכונות לשקול חלופה (כאשר בתווך נבחנת עוצמת עילת המעצר בנסיבותיו הקונקרטיות של המקרה הנדון), וכבר נפסק כי: "בבוא בית המשפט לאזן בין עילת המסוכנות לבין האפשרות לשחרר נאשם או חשוד לחלופת מעצר, שומה עליו לבחון את המעשה והעושה. "מקבילית הכוחות" המשמשת אותנו בסוגית הקשר בין עוצמת הראיות לבין הנכונות לבחון חלופת מעצר, יכולה לשמש גם כאן." (בש"פ 6825/14 **פקטורוביץ נ' מדינת ישראל** (23.10.14)).
23. בהחלטתי האמורה מיום 25.11.14, סברתי כי בנסיבות המקרה הנדון, באיזון המתחייב בין השיקולים השונים באותה מקבילית כוחות, מן הראוי לאפשר בחינתן של החלופות שהעלה המשיב על ידי שירות המבחן. זאת על מנת שלנגד עיני ביהמ"ש קמא תוצג תמונה שלמה יותר אשר תאפשר את האיזון הראוי ביותר בין כלל השיקולים, וזאת על אף שלכאורה לפחות - אין המקרה הנדון "מתיישב" עם אותם מקרים חריגים שבהם ראתה הפסיקה לנכון להורות על שחרור לחלופת מעצר.
24. באשר לעברו של המשיב, אין ספק שמדובר בעבר משמעותי ומכביד, ולא ניתן לומר שמדובר במשיב שגילו צעיר (ועל כן השיקול שלוקח בחשבון "מעידה חד פעמית" ואפשרות של חזרה למוטב, אינו שיקול משמעותי בנדון).
25. לא בכדי ציינתי בהחלטתי הקודמת, כי נוכח קיומו של עבר פלילי, "המשוכה" אשר עומדת בפני המשיב להראות כי יש מקום לשחררו לחלופת מעצר - הינה גבוהה (ואפנה לסעיף 28 להחלטתי מיום 25.11.14). אעיר בהקשר זה, כי טענת המשיב לפיה קיומו של אותו עבר פלילי מכביד היתה עובדה ידועה אשר עמדה בפני בית משפט זה גם עת הוריתי על הכנת התסקיר הראשון בעניין המשיב, והמסקנות שמבקש בא כוחו של המשיב להסיק מעצם ההחלטה לגבי הכנת התסקיר - היא טענה שראוי היה ולא היתה מועלית, וכבר התייחסתי לכך בהחלטתי בדיון מיום 18.1.15 (ראו בעמ' 6 לפרוטוקול). אין בכוונתי לחזור על הדברים, ואציין רק כי אין לקבל את פרשנות המשיב לפיה עצם ההחלטה להורות על הכנת תסקיר בעניין המשיב, כמוהה כקביעה מצד בית משפט זה לפיה אין לייחס לעברו של המשיב משמעות או משקל. פרשנות מעין זו בוודאי שאין לקבל. ברי, כי לעברו הפלילי המכביד של המשיב משמעות רבה באיזון השיקולים השונים, ואין להתעלם ממנו, ובמיוחד כאשר עסקינן בעבר הכולל עבירות בתחום הסמים.
26. באשר למשמעות ומשקל המלצות התסקירים - לטעמי, מסקנות התסקירים בעניינו של המשיב בעלות משקל

משמעותי - במובן זה שיש בהן כדי להוביל למסקנה כי נוכח המאפיינים של המשיב, אין גם בחלופה השלישית שהוצעה בצירוף התנאים הנוספים שהטיל ביהמ"ש קמא, כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן המשיב, ומכאן שאין להורות על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר.

27. אעיר, כי בניגוד לטענות בא כוחו של המשיב בדיון בפניי - אינני סבורה שעולה מהתסקירים כי ההתרשמות השלילית מהמשיב נטועה בעובדה כי המשיב מכחיש מעורבותו באירועים שבבסיס כתב האישום כנגדו. הרקע להתרשמותו של שירות המבחן מצוין בשני התסקירים באופן ברור, והוא נטוע באופיו ומאפייני אישיותו של המשיב, כפי שפורט לעיל. שני התסקירים אף התייחסו לאפשרות של שחרור לחלופות שהוצעו - בתסקיר הראשון נשללה אפשרות זו ביחס לשתי החלופות שהוצעו, נוכח הבעייתיות העולה מאופיו של המשיב ואופן התנהלותו, כמו גם מבעייתיות בחלופות המוצעות. בתסקיר השני, צוין על ידי שירות המבחן כי בנתונים הקיימים בפניו ביחס למשיב, הוא אינו יכול להעריך את "איכותה" של החלופה השלישית שהוצעה, ועל כן אינו יכול להמליץ על שחרור המשיב לחלופה זו.

28. העמדה הברורה של שירות המבחן, בצירוף עברו המכביד של המשיב ונתוניו האישיים - מביאים אותי כאמור למסקנה כי אין להורות על שחרורו של המשיב לחלופה המוצעת. כאמור לעיל, הכלל המורה על מעצר בעבירות הנדונות, אינו הרמטי - וברי כי כל מקרה ומקרה נבחן על פי נסיבותיו. לכן, על אף שלכאורה מקרה זה אינו אחד מיני המקרים בהם תהיה הצדקה לכאורית לסטות מהכלל האמור המורה על מעצר - ראיתי לנכון להורות על הכנת תסקיר בעניינו של העורר, ולאחר מכן אף להורות על הכנת תסקיר משלים. אולם, לא היה במסקנות התסקירים כדי "לשפר" את מצבו של המשיב, ולהוות את אותו שיקול אשר יטה את הכף לטובת הקביעה כי ראוי להורות על שחרור לחלופה במקרה זה.

29. אכן, ביהמ"ש קמא שמע בעצמו את המפקחים בחלופה השלישית, והתרשם מהם באופן בלתי אמצעי, וסומכת אני ידי על הערכותיו של בית המשפט קמא בהקשר למפקחים אלו. עם זאת, אף ביהמ"ש קמא היה ער לבעייתיות הנתונים העולים מתסקיר שירות המבחן שהונח בפניו בעת מתן ההחלטה נשוא הערר (ואפנה לדבריו בסעיף 14 להחלטתו). עמדתו הברורה של שירות המבחן לפיה נוכח מאפייניו של המשיב אין המלצה על שחרור לחלופה, כאשר זו מוצבת בתוך המשוואה הכוללת את מכלול נתוני התיק - מחייבת את המסקנה כי אין בנסיבות העניין לסטות מן הכלל המורה על מעצר בעבירות כגון העבירות בהן עסקין (והשוו למשל לבש"פ 8281/12 גז נ' מדינת ישראל (26.11.12), ואפנה בשנית גם לבש"פ 8253/14 ניסן נ' מדינת ישראל (16.12.14)).

30. בנוסף - על פי האמור בכתב האישום - לכאורה בלבד - המשיב היה מעורב בצד "המוכר" של העסקה. יש בכך אולי כדי ללמדנו על טיב המעורבות בקשירת הקשר ועל חומרת הדברים, וראו כי הפסיקה קבעה כי גם למהות "התפקיד" של כל אחד מהמעורבים בעסקה יש משמעות בכל הנוגע לרף המסוכנות ולאפשרות שהמעשים יחזרו על עצמם (וראו בהקשר זה בש"פ 8281/12 גז נ' מדינת ישראל (26.11.12), פסקה 14). זאת ועוד, הקשר הנטען בוצע לאחר התקשרויות טלפוניות ותיאומים טלפוניים - והשוו לעניין זה לדברים שנאמרו בבש"פ 1648/11 אביטן נ' מדינת ישראל (7.3.11), פסקה 9, לגבי משמעות הדברים בימינו אנו בכל הנוגע לאפשרות לאיין את המסוכנות בחלופת מעצר בייתית.

31. אשר על כן, לא מצאתי כי המקרה מתאים להיכנס לתוך אותם חריגים (וראו מקרים דומים אשר נדונו בבש"פ 5475/13 אבו קשק נ' מדינת ישראל (12.8.13); בש"פ 7999/12 ג'רבי נ' מדינת ישראל (2.12.12)).

סיכום -

32. אשר על כן, הערר מתקבל, ואני מורה על מעצרו של המשיב עד לתום ההליכים כנגדו.

ניתנה היום, כ"א שבט תשע"ה, 10 פברואר 2015, במעמד
הצדדים.